

Avesta, Borlänge, Falun, Hedemora, Gagnef, Ludvika, Smedjebacken, Säter

Verksamhetsberättelse 2023

Personliga Ombud Sö Dalarna

2023-12- 28

Verksamhet

- Personligt Ombud (förkortas PO i texten) i Södra Dalarna är ett samarbetsavtal upprättat mellan följande kommuner: Avesta, Borlänge, Falun, Gagnef, Hedemora, Ludvika, Smedjebacken och Säter.
- Värdkommunen i samarbetet ansöker om statsbidraget och redovisar verksamheten till Socialstyrelsen via Länsstyrelsen. Borlänge kommuns omsorgsnämnd ansöker för samtliga kommuner.
- Regeringsbeslutet om bidrag till verksamheten bygger på att 10 – 20 % av personer med psykisk funktionsnedsättning kan ha behov av ett kvalificerat personligt stöd.
- Tillsynen av verksamheten utförs av Länsstyrelsen Dalarna.
- Verksamheten Personligt Ombud har förordningen SFS 2013:522 samt föreskriften HSLF-FS 2016:98 och Socialstyrelsens meddelandeblad nr 5/2020 att förhålla sig till.
- Personligt Ombud är tillgänglig vardagar samt att det finns möjlighet att lämna meddelande via telefonsvarare, sms eller via e-post dygnet runt samtliga dagar.
- En treårig verksamhetsplan har upprättats för åren 2023 – 2025.

Organisation

- Borlänge är värdkommun för Personliga Ombud i Södra Dalarna och har personalansvaret. Verksamheten finns organisatoriskt inom sociala sektorn och består av sju ombud fördelat på 6,0 årsarbetare, tre män och fyra kvinnor. Enhetschefen för verksamheten tjänstgör även som

personligt ombud. Kontoret för PO är lättillgängligt placerat i Borlänge centrum.

Arbetsätt

- PO ska vara en hjälp till hjälpen, dvs där det är möjligt hitta en samhällsfunktion som kan stödja personen vidare i vardagen. Klienten bestämmer – ombudet stödjer klienten till resurser för att nå egna mål.
- Kontakten med Personligt Ombud bygger helt på frivillighet från klienten.
- PO arbetar utifrån ett lösningsfokuserat arbetsätt. Större delen av arbetstiden sker tillsammans med klienten.
- De personliga ombudens roll och arbetsuppgifter skiljer sig i flera avseenden från andra yrkeskategorier. Det bygger på att ombuden tillämpar vissa principer och förhållningssätt (regeringens proposition 1993/94: 218) till exempel att:
 - Arbeta långsiktigt och med tålamod – en grund för att nå resultat i arbetet.
 - Arbeta flexibelt i nuet – klientens unika behov och aktuella funktionsnivå och hälsotillstånd är utgångspunkt för arbetet.
 - Fungera som brobyggare mellan klient och myndighet.
 - Tystnadsplikt och sekretess råder.
- I första samtalet säkerställs målgruppen och uppdraget formuleras genom ett antal frågor inom de fyra livsområdena – hälsa, boende, ekonomi och sysselsättning. Vid tveksamhet fortsätter samtalet i ett första möte med två personliga ombud.
- I arbetet prioriteras de klienter som har minderåriga barn, är vräkningshotade eller bostadslösa.

Klient i verksamhet

- Under år 2023 har 162 klienter fått stöd av Personligt Ombud.

- Det man kan utläsa av statistiken är att den enskilde har stora utmaningar i att navigera på egen hand i de olika stödsystemen, där det många gånger ställs orimliga krav på individen att kunna förstå.
 - Målgruppen har svårt själv att överblicka vilket stöd de har rätt till eller veta vilka anpassningar som kan erbjudas för den enskilde.
- Det brister i samordning mellan olika myndigheters regelverk. Försäkringskassan gör återkommande bedömningar om att personer inte har rätt till ersättning eftersom de anser att det finns en arbetsförmåga, trots att läkare, Arbetsförmedling och andra vård- och stödkontakter menar att arbetsförmåga saknas. Detta leder ofta till långa rättsprocesser, raserad ekonomi och försämrat mående.
- Det råder fortfarande långa handläggningstider hos bland annat Akassa och Försäkringskassan som medför ökad belastning för kommunerna.
- Brist i tillgång på läkare plus otillräcklig vårdinsats på allmänpsykiatrisk mottagning.
- Förstagångsansökan av ekonomiskt bistånd ställer höga krav på klient att ha förmågan till att samla in de dokument som krävs till ansökan samt vara rustad med mobilt BankId.
- Under 2023 har dock beviljade sjukersättningar ökat för målgruppen, där ansökan är styrkt med underlag.
- Antal avslutade klienter under året: 97
- Antal uppstartade: 86
- Antal uppdrag: 513
- Antal gjorda orienteringsbesök: 97
- Verksamheten har i samtal med myndigheter, anhöriga, privatpersoner, föreningar lämnat rådgivning i 118 samtal under året. Tiden som noterats för dessa samtal har varierat mellan 10 – 30 min per samtal.
- Uppdragen har varierat i komplexitet och tid. De vanligaste kontaktorsakerna har som tidigare år handlat om ekonomi/ försörj

ning/boende/stöd i kontakt med myndigheter och med hälso- och sjukvården.

- I många fall har uppdraget varit tydliga vad personen önskar för stöd av ombudet men ofta har Personligt Ombud varit en del i processen att kartlägga behov för att kunna verka mot en förändring i klientens situation

Samverkansgrupp 1 och 2

- Samverkansgrupp 1 träffas två ggr per år och består av chefsrepresentanter från kommunerna; Avesta, Borlänge, Falun, Hedemora, Gagnef, Ludvika, Smedjebacken, Säter samt Länsstyrelsen. Plats för mötena alternerar mellan kommunerna. Det ger en fördjupad information gällande arbete runt målgruppen och om vad som är på gång i respektive kommun. Under 2023 har Ludvika och Smedjebacken varit värdkommuner för samverkansmötena.
- Samverkansgrupp 2 består av Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Finsam och Region Dalarna – Primärvården och öppenvårdpsykiatri. Även Länsstyrelsen bjuds in att delta. Personliga Ombud träffar gruppen två gånger per år som Försäkringskassan bjuder in till. Brister och systemfelen som Personliga Ombuden uppmärksammat under året påvisas för samverkansgruppen i form av den sammanställda rapporten. Berörd myndighet för bristen/erna vidare in i respektive organisation för senare återkoppling.
- I mötet med Samverkansgrupp har respektive myndighet möjlighet att informera om kommande förändringar som berör målgruppen.

Systembrister och inlämnade avvikelser.

- Förutom att stötta klienten har varje personligt ombud, enligt regeringsuppdraget, till uppgift att påtala systemfel och brister som påverkar målgruppen. Sedan 2021 har Personliga Ombuden i Sö Dalarna

valt att sammanställa påvisade brister och systemfel i en separat rapport.

- Syftet med rapporten är att påvisa brister i systemen hos respektive myndighet och de svårigheter och försämringar som uppstår för målgruppen. Rapporten vidarebefordrats till Socialstyrelsen via Länsstyrelsen, Samverkansgrupp 1 (en representant från respektive kommun samt intresseorganisationerna) och Samverkansgrupp 2 (Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Regionen primärvården och psykiatrin samt Finsam)
- På nationell nivå sammanträder Beredningsgruppen som består av representanter från: Länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Sveriges kommuner och regioner (SKR), Riksförbundet för Social & Mental Hälsa (RSMH), Schizofreniförbundet, Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa (NSPH) och Socialstyrelsen för hanteringen av påvisade systemfel och brister.

Kvalitetssäkring

- Verksamheten har ett webbaserat statistikprogram som påvisar flödet och vilka förändringar som har skett för klienten med stöd av Personligt Ombud. Programmet är en del av säkerställandet kring klientarbetet.
- Underlag till redovisningen av statsbidraget hämtas bland annat från statistikprogrammet.
- Genomgång av inkomna ärenden och uppkomna situationer i arbetet görs kontinuerligt vid veckomöten.
- 4 gånger per år genomförs en djupare inventering av klientarbete avseende ombudens operativa arbete.
- I verksamheten finns ett antal utarbetade rutindokument för exempelvis hot, våld, suicidrisk, barnfrågor.
- För att säkerställa kvaliteten i arbetet har ett ombud övergripande ansvaret över det webbaserade kvalitetsprogram. PO har en månatlig

genomgång av dokumenterade brister i systemet och väger in om något ska lyftas vidare till samverkansgrupperna.

Marknadsföring

- Under år 2023 har Personliga Ombuden haft informationsträffar med och utbyte med följande verksamheter: Patientnämndens stödpersoner, informerat om Personligt Ombud vid Finsams frukostmöte, Arbetslivs – och socialförvaltningen Falu kommun, Inspirationsdag om brukarinflytande, Invigning fokusveckan psykisk hälsa i Säter, Information om PO till Ledamöterna i Samordningsförbundet Finsam, Egenmakt i rättspsykiatri – Mentalvårdsmuseet. Brukarråd i Ludvika och Falun.
- För att på ett enkelt sätt berätta om Personliga Ombudens roll finns en informationsfilm framtagen. Den återfinns på hemsidan:
<https://www.borlange.se/omsorg-och-hjalp/psykisk-ohalsa/personligt-ombud/fragor-och-svar>
- Information om Personliga Ombud finns i vårdguiden 1177.se.
- Kunskapsguiden.se ger information och utbildning om Personligt Ombud.

Kompetensutveckling

Inom PO Teamets verksamhet förekommer ett kollegialt utbyte med handledande inslag. Ärenden lyfts under veckomöten, PO delger varann kunskap genom att berätta för gruppen om olika inslag i arbetet som uppkommit.

- Ombuden har deltagit vid föreläsningar, utbildningar, konferenser både digitalt och fysiskt, nämns kan: Temadag NSPH – Anhörig, Centrum för kunskapsutveckling – Psykiatidagarna, Länsstyrelsen - Seminarium för Ledningsgrupper för PO, Svenska kyrkan – Metoder för ökad hälsa, Regionen och Borlänge kommun - En heldag om Bostad först, Erfarenhetsutbyte med Personliga Ombud i Gävle - Webinar – ”Vad är samsjuklighet”, NSPH – Visa vägar 2023, Finsam – MHFA (Första hjälpen vid psykisk hälsa) samt Kronofogden – Temavecka ”Hemma bäst” om vräkningsförebyggande arbete hos barnfamiljer”

Arbetsmiljö

Systematiskt arbetsmiljöarbete

- En grundläggande förutsättning för en bra verksamhet är en fungerande arbetsmiljö.
- Det är en gemensam angelägenhet för alla att skapa en god arbetsmiljö.
- Arbetsmiljö påverkas av:
 - Den fysiska arbetsmiljön
 - Den psykosociala arbetsmiljön med samarbete och relationer
 - Arbetsmetoder och arbetsorganisation
 - Den enskildes möjligheter till personlig och professionell utveckling.

Organisatorisk och social arbetsmiljö

- Arbetsplatsträffar 1ggr/Månaden
 - Personalträff 1ggr/veckan
 - Medarbetarsamtal 1ggr/ år
 - Arbetsmiljödag 1ggr/år
 - Arbetsmiljöenkät
 - Digitalisering
 - Handledning och fortbildning vid behov
 - Riktlinjer och rutiner
 - Hälsosam arbetstid
 - Respekt och acceptans visas av samtliga medarbetare.
-
- Verksamheten använder kommunens årshjul för att säkerställa att samtliga delar finns med under året, SAM.

Främjande av fysisk arbetsmiljö

- Hjälpmiddel vid behov
- Identifierar risker vid behov

Förebyggande brandskyddsarbete

- Verksamheten genomför årlig skyddsron och brandrond tillsammans med kommunskydd/brandingenjör. Vid PO Teamet finns utsedd brandombud som tillsammans med enhetschef ansvarar för att brandrond genomförs samt upprättar rutiner för verksamheten.